

Καταπέλτη για τον ρόλο μιας χούφτας πλουσίων χωρών του ΟΟΣΑ -κυρίως ευρωπαϊκών- στην κατάρρευση του παγκόσμιου συστήματος φορολόγησης των πολυεθνικών επιχειρήσεων και στην απώλεια φορολογικών εσόδων μισού τρισεκατομμυρίου δολαρίων ετησίως αποτελεί η νέα μελέτη του ανεξάρτητου διεθνούς δικτύου ερευνών Tax Justice Network (TJN).

Η μελέτη διαπιστώνει ότι οι «φορολογικοί πόλεμοι» δεκαετιών μεταξύ των πλουσιότερων χωρών του κόσμου αποσάθρωσαν το παγκόσμιο σύστημα φορολόγησης των επιχειρήσεων έχοντας ως τελικό αποτέλεσμα το 40% των διασυνοριακών επενδύσεων -αξίας 18 τρισ. δολαρίων- να περιορίζεται σήμερα σε μόλις 10 χώρες ή δικαιοδοσίες του πλανήτη που προσφέρουν συντελεστές φορολόγησης επιχειρήσεων 3% ή και λιγότερο.

Οι παραπάνω χώρες -με προεξάρχουσα τη Βρετανία και το δίκτυο των υπεράκτιων κτήσεων και δικαιοδοσιών αυτής- έχουν υπονομεύσει επιθετικά την ικανότητα των κυβερνήσεων όλου του κόσμου να φορολογούν αποτελεσματικά τις πολυεθνικές εταιρείες.

Αποτέλεσμα είναι η απώλεια φορολογικών εσόδων 500 δισ. δολαρίων (σύμφωνα με το ΔΝΤ 600 δισ. δολαρίων) ετησίως, ποσόν ικανό για να καλύψει κατά 20 φορές τον υποχρηματοδοτούμενο ετήσιο προϋπολογισμό ανθρωπιστικής βοήθειας του ΟΗΕ.

Η μελέτη του TJN διαμορφώνει για πρώτη φορά τον δείκτη επιχειρηματικού φορολογικού παραδείσου -Corporate Tax Haven Index (CTHI)-, ο οποίος καταγράφει τον βαθμό διευκόλυνσης της επιχειρηματικής φοροδιαφυγής από μια χώρα σε συνδυασμό με την κλίμακα της επιχειρηματικής δραστηριότητας σε αυτήν.

Βάσει αυτού του δείκτη οι δέκα χώρες που έχουν κάνει τα περισσότερα για τη διευκόλυνση της φοροαποφυγής των πολυεθνικών και το γκρέμισμα του παγκόσμιου συστήματος φορολόγησής τους είναι κατά σειρά οι:

α. Βρετανικές Παρθένοι Νήσοι (βρετανική επικράτεια),

β. Βερμούδες (βρετανική επικράτεια),

γ. Νησιά Κέιμαν (βρετανική επικράτεια),

δ. Ολλανδία, Ελβετία, Λουξεμβούργο, Νήσος Τζέρσεϊ (κτήση βρετανικού στέμματος), Σιγκαπούρη (πρώην βρετανική κτήση), οι Μπαχάμες, και το Χονγκ Κονγκ (πρώην βρετανική κτήση).

Αυτές οι 10 δικαιοδοσίες είναι υπεύθυνες για το 52% των κινδύνων παγκόσμιας φοροαποφυγής όπως αυτοί καταμετρώνται στον δείκτη Corporate Tax Haven Index.

Πάνω από τα 2/5 των άμεσων ξένων επενδύσεων παγκοσμίως καταλήγουν σε αυτές τις δέκα χώρες, όπου οι χαμηλότεροι διαθέσιμοι συντελεστές φορολόγησης των επιχειρήσεων είναι κατά μέσον όρο στο 0,54%.

Με τη δράση τους αυτή, οι 10 αυτές χώρες και δικαιοδοσίες έχουν επιφέρει στο παγκόσμιο σύστημα επιχειρηματικής φορολόγησης ένα διπλό καταστροφικό χτύπημα.

α. Η κολοσσιαία κλίμακα κινήτρων και μέτρων φοροελάφρυνσης που προσφέρουν προκειμένου να προσελκύσουν τις πολυεθνικές έχουν καταστήσει επί της ουσίας άχρηστους τους νόμιμους φορολογικούς συντελεστές επιχειρηματικών κερδών των υπολοίπων χωρών.

β. Προκάλεσαν κούρσα φοροελαφρύνσεων και κινήτρων -ως τον πυθμένα- σε όλον τον κόσμο η οποία εξαντλεί διαρκώς τα φορολογικά έσοδα των κυβερνήσεων.

Οι υπόλοιπες χώρες σε μια απέλπιδα προσπάθεια προσέλκυσης επενδύσεων από το εξωτερικό συμμετέχουν σε αυτόν τον προς τα κάτω φορολογικό ανταγωνισμό που χαρακτηρίζεται πιο εύστοχα «φορολογικός πόλεμος».

Η Βρετανία, αν και 13η στη σχετική λίστα, με το εκτεταμένο δίκτυο των υπεράκτιων εδαφών και κτήσεων της (Βρετανικές Παρθένοι Νήσοι, Βερμούδες, Νησιά Κέιμαν, Νήσος του Μαν, Νησιά Τερκς – Κάικος, Ανγκουίλα, Ν. Τζέρσεϊ, Ν. Γκέρνσι), αποτελεί τη μεγαλύτερη μηχανή φοροαποφυγής των πολυεθνικών στον πλανήτη και έχει κάνει τα περισσότερα για την καταρράκωση του παγκόσμιου συστήματος φορολόγησης των επιχειρήσεων.

Με βάση τον παραπάνω δείκτη CTHI είναι υπεύθυνη για πάνω από το 1/3 των κινδύνων επιχειρηματικής φοροαποφυγής, 4 φορές περισσότερο απ' ό,τι η αμέσως επόμενη Ολλανδία.

Περίπου το 14% της παγκόσμιας ξένης άμεσης επένδυσης συνολικής αξίας 6 τρισ. δολαρίων προσελκύεται και καταγράφεται στο Ηνωμένο Βασίλειο και τους υπεράκτιους δορυφόρους του, όπου ο κατώτερος διαθέσιμος φορολογικός συντελεστής των επιχειρήσεων είναι κατά μέσον όρο στο 1,73%.

Ο δείκτης Corporate Tax Haven Index αποκαλύπτει όμως και την υποκρισία του συνόλου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που υποτίθεται ότι μάχεται τα τελευταία χρόνια για την καταπολέμηση της φοροδιαφυγής μετά τις αλληπάλληλες αποκαλύψεις των σκανδάλων Panama Papers, Paradise Papers, LuxLeaks κ.ά.

Εξαιρουμένης της Βρετανίας και των δορυφόρων της, η Ε.Ε. είναι υπεύθυνη για περισσότερο από το 1/3 (35%) των κινδύνων επιχειρηματικής φοροαποφυγής, όπως αυτοί καταγράφονται στον δείκτη του TJN.

Ο «άξονας της αποφυγής» -η Βρετανία με το δίκτυο των φορολογικών της παραδείσων, η Ολλανδία, η Ελβετία και το Λουξεμβούργο— είναι υπεύθυνος για το 50% των κινδύνων της παγκόσμιας επιχειρηματικής φοροαποφυγής.

Πάνω από το 40% των άμεσων ξένων επενδύσεων καταλήγει σε αυτές τις 4 χώρες της Ευρώπης και της Ε.Ε., οι οποίες κατά μέσον όρο προσφέρουν συντελεστές φορολόγησης των επιχειρήσεων 3% ή και λιγότερο..